

дъто мнозина са отдаватъ въ ръцете на отдѣлни учители. На едного отъ обличителите на богоискитството било нужно да търси такавъ човѣкъ, отъ когото би можѣлъ да узнае точно учението на тие еретици. Други, Козма, са изказва доволно ясно, че разногласието са е отнасяло даже и до най сѫществените точки на учението: „едни, говори той, наричатъ дяволътъ творецъ на човѣкътъ и на сичките божи сѫздания...; други го наричатъ „отпадшимъ ангеломъ“; трети го считатъ несправедливо икономъ (строителъ)..., защото мнѣнията имъ са не сѫглашаватъ и кѫсатъ са на сѣка една страна, като гнило сукно.“ Както ще да видиме тутакси, оние, които сѫ считале Сатанаила само за „отпадналъ“ ангелъ, сѫ са уклоняле доволно значително отъ собственното богоискитство и сближали сѫ са въ понятията съ православните.

Основание на богоискитското учение е билъ манихейскиятъ дуализъмъ, който е признавалъ двѣ начала, добро и зло, еднакво силни и сѣкога въ борба между себѣ си. Богоиските сѫ отговаряле положително на темниятъ вопросъ: „зашо Богъ е сѫздалъ дяволътъ между хората?“ Богоискитството е признавало Св. троица, но разбирало я е неправилно, и преобърщало е сѫвършенно наопаки християнските догмати за вѫплощението, за земниятъ животъ на спасителътъ и др. т. Вѣтхиятъ завѣтъ богоиските сѫ отблъсвали, като пораждение на злиятъ духъ, не вѣрвале въ книгите на Моисея и на другите пророци и мислиле, че до пришествието на спасителътъ хората сѫ са повинували на злиятъ духъ, отъ когото сѫ получили законътъ. Царството божие на земята, по тѣ-